

Aluehallintovirasto

Etelä-Suomi

Päätös

Nro 249/2010/4

Dnro ESAVI/196/04.09/2010

Annettu 21.12.2010

ASIA	Hallintopakkoilmoitus Urjalanjoen saattamiseksi lailliseen kuntoon, Urjala
HAKIJA	Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (entinen Pirkanmaan ympäristökeskus)
VASTAPUOLI	Korte-, Ruta- ja Nuutajärven laskuyhtiö

VIRANOMAISTA KOSKEVA MERKINTÄ

Ympäristölupavirastot on lakkautettu 31.12.2009. Valtion aluehallinnon uudistamista koskevan lainsäädännön voimaantulosta annetun lain (903/2009) 4 §:n 1 momentin mukaan ympäristölupavirastoissa vireillä olevat asiat, jotka aluehallintovirastoista annetun lain (896/2009) nojalla kuuluvat aluehallintovirastoille, siirtyivät 1.1.2010 vastaavalle alueellisesti toimivaltaiselle aluehallintovirastolle. Valtion aluehallinnon uudistamista koskevan lainsäädännön voimaantulosta annetun lain 4 §:n 2 momentin mukaan ympäristölupavirastossa lain voimaan tullessa vireillä oleva asia, jonka vireillöolosta on kuulutettu tai joka on annettu muutoin tiedoksi asianosaisille, ratkaistaan siinä aluehallintovirastossa, jonka päätoimipaikka sijaitsee samalla toimialueella, missä ympäristölupaviraston toimipaikka sijaitsee asian tullessa vireille. Tämän asian käsittelyä on jatkanut Etelä-Suomen aluehallintovirasto.

ASIAN TAUSTAA

Vesistötoimikunnan päätös

Vesistötoimikunta on 19.2.1947 antamallaan päätöksellä myöntänyt perustetulle järvenlaskuyhtiölle luvan laskea silloisessa Urjalan pitäjässä sijaitsevia Kortejärveä, Rutajärveä ja Nuutajärveä sekä perata Honkolanjokea, Urjalanjokea ja Nuutajokea siten, kuin Helsingin piirin maanviljelysinsinöörin A. H. Schroderuksen laatimassa 21.8.1943 allekirjoitetussa suunnitelmassa on ehdotettu. Luvan saajan tuli noudattaa vesioikeuslain säännöksiä ja päätöksessä sanottuja lupaehtoja. Päätöksen lupaehto 7) kuuluu seuraavasti:

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO
puh. 020 636 1040
fax 03 570 8002
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

YMPÄRISTÖLUPAVASTUUALUE
Helsingin toimipaikka
Asemapäällikönkatu 14, 00520 Helsinki
PL 115, 00231 Helsinki
fax 09 726 0233
ymparistoluvat.etela@avi.fi

" Peratut vesiväylät pidetään järvenlaskuyhtiön toimesta ja kustannuksella vastaisuudessa suunnitelman edellyttämässä kunnossa."

Länsi-Suomen vesioikeuden päätös 29.8.1983

Länsi-Suomen vesioikeus on 29.8.1983 antamallaan päätöksellä nro 51/1983 A antanut vesilain 2 luvun 30 §:n nojalla selventäviä määräyksiä Nokorinkosken padosta toimitettavan juoksutuksen osalta ja muuttanut edellä sanotun vesistötoimikunnan 19.2.1947 antaman päätöksen juoksutusta koskevaa lupaehtoa 2).

HALLINTOPAKKOILMOITUS

Pirkanmaan ympäristökeskus on Länsi-Suomen ympäristölupavirastoon 26.2.2009 toimittamassaan vesilain 21 luvun 3 §:n mukaisessa hallintopakkoilmoituksessa esittänyt, että ympäristölupavirasto velvoittaa hallintopakko päätöksellään Korte-, Ruta- ja Nuutajärven laskuyhtiön välittömästi ryhtymään toimenpiteisiin Urjalanjoen saattamiseksi lailliseen kuntoon.

Perustelut

Perusteluina vaatimukselleen ympäristökeskus on ilmoittanut, että Suunnittelutoimisto Wesmannin 20.1.2006 Korte-, Ruta- ja Nuutajärvelle vuonna 2006 laatimasta kunnostussuunnitelmasta on käynyt ilmi, että Urjalanjoki on monin paikoin matalampi ja kapeampi kuin kyseisten järvien laskupäätöksessä (vesistötoimikunta 19.2.1947) määrätään. Joen yläpuolisilla Rutajärvellä ja Nuutajärvellä kärsitään aika ajoin tulvista, jotka ovat selvästi isompia kuin laskusuunnitelmassa on arvioitu. Vesistötoimikunnan päätöksen lupaehto 7) velvoittaa laskuyhtiön pitämään peratut vesiväylät suunnitelman mukaisessa kunnossa.

Ympäristökeskus on ilmoittanut kehottaneensa laskuyhtiötä ryhtymään toimenpiteisiin Urjalanjoen perkaamiseksi niin, että uoman mitat täyttävät vesistötoimikunnan päätöksen vaatimukset. Ympäristökeskuksen mukaan tällä ei ratkaista kokonaan yläpuolisten järvien tulvaongelmia, mutta sen laskelmien mukaan perkaus laskee tulvia noin 6 cm:llä.

Ympäristökeskus on lisäksi ilmoittanut, etteivät kaikki rannanomistajat ole hyväksyneet perkausta. Alueella on ilmeisesti myös muinaismuistolain tarkoittamia merkkejä vanhasta asutuksesta ja huomattava osa joen rantamaisemasta on suojeltu oleellisilta muutoksilta Urjalankylän osayleiskaavalla. Joen alajuoksu kuuluu lisäksi Natura 2000 -verkoston alueisiin. Ympäristökeskus on katsonut, että Urjalanjoen perkaukselle lailliseen tilaan on saatava vesilain mukainen lupa ja se on laatinut hakemusta varten perkaussuunnitelman. Suunnitelma on lähetetty laskuyhtiölle, jota on kehoitettu tekemään ympäristölupavirastolle lupahakemus 31.12.2008 mennessä.

Ympäristökeskus on esittänyt, että ympäristölupavirasto määräisi hallintopakko päätöksellään uhkasakkoa käyttäen Korte-, Ruta- ja Nuutajärven laskuyhtiön kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi

tulemisesta tekemään hakemuksen Urjalanjoen perkaamiseksi vesistötoimikunnan päätöksen mukaiseksi.

Hallintopakkoilmoitukseen on liitetty 8 liitettä.

HALLINTOPAKKOILMOITUKSEN KÄSITTELY

Ympäristölupavirasto on varannut Korte-, Ruta- ja Nuutajärven laskuyhtiölle tilaisuuden selityksen antamiseen hallintopakkoilmoituksen johdosta.

Vastapuolen selitys

Selityksessään Korte-, Ruta- ja Nuutajärven laskuyhtiö on ilmoittanut kysyneensä suostumukset Pirkanmaan ympäristökeskuksen kirjeessä 4.4.2007 esitetyn vaatimuksen mukaisesti, mutta yhtiö ei ollut niitä saanut. Yhtiö oli ilmoittanut asiasta ympäristökeskukselle kirjeellään 27.4.2008 ja samalla tiedustellut, mihin lakiin vaatimus suostumusten kysymisestä perustuu. Ympäristökeskus oli vastannut vaatimusten perustuvan vesilain 1 luvun 15 §:ään.

Yhtiön käsityksen mukaan vaatimus ei voi perustua mainittuun lainkohtaan, koska sillä on jo vesistötoimikunnan päätökseen 19.2.1947 perustuva lupa, jota Länsi-Suomen vesioikeus on päätöksellään 29.8.1983 täsmentänyt lupaehdon 2) osalta. Vaatimuksellaan ympäristökeskus on viranomaisena ehdollistanut yhtiön vastuun jokiuomien perkauksesta. Jos rannan omistajien suostumuksia ei saada, yhtiö on katsonut, ettei sillä ole velvollisuutta perata jokea.

Osoituksena yhtiön aktiivisuudesta ja pyrkimyksestä hoitaa ylläpitotyöhön liittyvät velvoitteensa yhtiö on huomauttanut, että se on hakenut 29.5.2007 maisematyölupaa rantapuiden kaatamiseksi.

Lisäksi yhtiö on ilmoittanut toteuttaneensa perkaustyön välittömästi Nokorin padon yläpuolella noin sadan metrin pituisella osuudella, johon rannanomistajat olivat antaneet suostumuksensa. Perkaustyö on valmistunut 27.3.2009. Edellisen kerran yhtiö on perannut ylläpitotyönä Honkolanjokea vuonna 2001, jolloin tarkastuksessa 5.7.2000 havaitut ahtautumat poistettiin. Samassa tarkastuksessa ympäristökeskus on todennut, että "Urjalanjoessa uoman syvyys oli vähintäänkin laskusuunnitelman mukainen." Koska tekniset asiantuntijat ovat vuonna 2000 todenneet, että kivikkoisen Urjalanjoen uoman syvyys on vähintäänkin laskusuunnitelman mukainen, niin yhtiön käsityksen mukaan se on sitä tänäänkin. Yhtiö on todennut Urjalanjoen uoman olevan vesistötoimikunnan päätöksen lupaehdon 7) mukaisessa kunnossa.

Yhtiö on vielä huomauttanut, ettei se näe mitään perustetta kauniin luontoon sulautuvan ja historiallisen kulttuurimaiseman, jota Urjalanjoki rantoineen ja keskiaikaisine kivisakasteineen edustaa, raiskaamiseen kiviä ja kantoja repimällä.

Vastaselitys

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on vastaselityksessään todennut asiassa olleen monenlaisia vaiheita. Toisin kuin perkausyhtiö väittää, poikkeavat Urjalanjoen poikkileikkaukset tällä hetkellä luvanmukaisesta. Poikkeamien vaikutus tulvavedenpintaa nostavaksi on arvioitu kuudeksi senttimetriksi. Keskus on todennut eron luvan saaneeseen perkaushankkeeseen olevan verrattain pieni, mutta yläpuolisella alueella on esiintynyt tulvimishaittoja. Keskukseen mukaan ainakin osa poikkeamista on aiheutunut ilmeisesti siitä, että uoma on paikoitellen jäänyt kaivamatta suunnitelman mukaisesti.

Osa tulvahaitoista johtuu myös maanpinnan painumisesta. Laaditun Korte-, Ruta- ja Nuutajärven kunnostussuunnitelman (20.1.2006) mukaan maa olisi painunut useita kymmeniä senttimetrejä. Suunnitelmassa esitetyt poikkileikkaustiedot poikkeavat syyskuun 2007 mittauksista.

Vesiensuojeluyhdistyksen selvityksen 12.12.2009 mukaan alueen rantapellot ovat painuneet keskimäärin 36 cm.

Ympäristökeskus on katsonut, että hallintopakkoasia ja vesistön kunnostamisasia olisi perusteltua ratkaista samanaikaisesti vesilain 2 luvun 3 §:n perusteella ja muutenkin. Vesistön kunnostamisasia on toistaiseksi pysähtynyt Hämeenlinnan hallinto-oikeuden 21.6.2007 antaman päätöksen vuoksi, jota korkein hallinto-oikeus ei ollut päätöksellään 23.1.2009 muuttanut. Asia on palautettu Urjalan kunnanhallitukselle uudelleen käsiteltäväksi, mutta kunnanhallitus ei ole vielä tehnyt päätöstä.

Ympäristökeskus on esittänyt, että hallintopakkohakemuksen voi katsoa rauenneeksi, jos edellä mainittu kunnostushakemus laitetaan vireille viimeistään 29.5.2010 ja siihen saadaan lainvoimainen päätös.

MERKINTÄ

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoon ei ole toimitettu Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen edellyttämää Korte-, Ruta- ja Nuutajärven kunnostusta koskevaa hakemusta.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU**Asiaratkaisu**

Aluehallintovirasto hylkää hallintopakkoilmoituksessa esitetyt vaatimukset.

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Vesilain 21 luvun 3 §:n mukaan, jos joku toimii vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tai laiminlyö tämän lain tai sen nojalla annettujen määräysten mukaisen velvollisuutensa, aluehallintovirasto voi viranomaisen ilmoituksesta tai sen hakemuksesta, jonka oikeutta tai etua asia koskee, kieltää jatkamasta lainvastaista menettelyä tai muutoin määrätä oikaistavaksi sen, mitä oikeudettomasti on tehty tai laiminlyöty. Ennen määräyksen antamista asianomaiselle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Määräystä on tehostettava uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide suoritetaan laiminlyöjän kustannuksella tai että

toiminta keskeytetään. Valvontaviranomainen tai muu, jota asia koskee, voidaan oikeuttaa suorittamaan tarvittava toimenpide.

Vesilain 22 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan ennen vesilain voimaantuloa myönnetyn luvan perusteella tehtyyn laitteeseen tai rakennelmaan taikka toimeenpantuun yritykseen on sovellettava aikaisemmin voimassa olleita säännöksiä ja kysymys niiden laillisuudesta sekä niitä koskevat oikeudet ja velvollisuudet määräytyvät sanottujen säännösten mukaisesti, sikäli kuin jotakin vesilain säännöstä ei ole määrätty mainitunlaisen yrityksen, toimenpiteen, laitteen tai rakennelman osalta sovellettavaksi.

Vesilain 21 luvun 4 a §:n mukaan hallintopakkoa koskevia säännöksiä sovelletaan myös yrityksiin ja toimenpiteisiin, joissa on 22 luvun 2 §:n nojalla noudatettava aikaisempia säännöksiä ja niiden nojalla annettuja määräyksiä.

Asiassa saatu selvitys

Urjalanjoessa syksyllä 2005 suoritettujen mittausten mukaan Urjalanjoki on monin paikoin matalampi ja kapeampi kuin vesistötoimikunnan 19.2.1947 antamassa Korte-, Ruta- ja Nuutajärven laskuhankkeen päätöksessä on määrätty. Ympäristökeskus oli kehottanut laskuyhtiötä ryhtymään toimenpiteisiin Urjalanjoen perkaamiseksi niin, että uoman mitat täyttävät vesistötoimikunnan päätöksen määräykset. Kaikki rantojen omistajat eivät kuitenkaan ole perkausta hyväksyneet. Koska huomattava osa joen rantamaisemasta on lisäksi suojeltu Urjalankylän osayleiskaavalla ja joen alajuoksu on myös liitetty Natura 2000 -verkoston alueisiin, ympäristökeskus on katsonut, että joen perkaukselle lailliseen tilaan on saatava vesilain mukainen lupa. Ympäristökeskus on laatinut hakemusta varten perkaussuunnitelman ja kehottanut yhtiötä tekemään ympäristövirastolle lupahakemuksen 31.12.2008 mennessä.

Korte-, Ruta- ja Nuutajärven laskuyhtiö on ilmoittanut kysyneensä asianosaisilta suostumuksia Pirkanmaan ympäristökeskuksen kirjeessä 4.4.2007 esitetyn mukaisesti, mutta suostumuksia yhtiö ei ollut saanut. Yhtiö oli hakenut Urjalan kunnalta 29.5.2007 maisematyölupaa rantapuiden kaatamiseksi. Yhtiö oli lisäksi suorittanut ylläpitoperkauksen välittömästi Nokorin padon yläpuolella noin sadan metrin pituisella osuudella, johon rannan omistajat olivat antaneet suostumuksensa. Perkaustyö oli valmistunut 27.3.2009.

Oikeudellinen arviointi

Asiassa esitettyjen selvitysten mukaan Urjalanjoen poikkileikkaukset eivät tällä hetkellä ole vesistötoimikunnan 19.2.1947 Korte-, Ruta- ja Nuutajärven laskemisesta antaman päätöksen mukaisia. Ainakin osa poikkeamista johtuu siitä, että uoma on paikoitellen jäänyt kaivamatta suunnitelman mukaisesti. Poikkeamien on arvioitu osaltaan lisäävän tulvimishaittoja yläpuolisella alueella. Osan tulvimishaittoista on kuitenkin arvioitu johtuvan maanpintojen painumisesta.

Järvenlaskuyhtiön vastuu perkaussuunnitelman mukaisesta uomien kunnosta ulottuu vain siihen osaan suunnitelman mukaisista perkauksista kuin ne on toteutettu. Asiassa on jäänyt osin epäselväksi miltä osin mahdolliset tulvahaitat johtuvat uomien kunnossapidon laiminlyönnistä.

Saadun selvityksen mukaan tulva-ajan vedenkorkeuksien nousu on suhteellisen vähäinen, ja vain osa siitä johtuu kunnossapidon laiminlyönnistä. Tästä aiheutuva mahdollinen vettymishaitta kohdistuu ensisijaisesti sellaisille alueille, joiden omistajat ovat järvenlaskuyhtiön osakkaita. Osakkaat eivät ole vaatineet kunnossapitotoimia hallintopakkoasiassa. Muutoinkaan asiassa ei ole näytetty miltä osin mahdollinen kunnossapitovastuun laiminlyönti loukkaisi muuta yksityistä tai yleistä etua.

Edellä todetun perusteella edellytyksiä kunnossapitovastuun laiminlyönnin oikaisemiseksi hallintopakkona ei ole edellytyksiä.

Lainkohta	Vesilain 21 luvun 3 §
KÄSITTELYMAKSU	Maksutta
Perustelut	Viranomaisen aloitteesta vireillepannun asian käsittelystä ei peritä maksua.
Lainkohta	Vesilain 21 luvun 9 §

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös saantitodistuksella

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Jäljennös päätöksestä saantitodistuksella

Korte-, Ruta- ja Nuutajärven laskuyhtiö/
Hannu Kontio
Lehmussuontie 120
31760 URJALA

Jäljennös päätöksestä

Urjalan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liite

Valitusosoitus

JUKKA LEINONEN
Jukka Leinonen

ULLA KUUSINIEMI
Ulla Kuusiniemi

Jäljennöksen oikeaksi todistaa 21.12.2010

Osastosihteeri

Susanna Lehtonen

Päätöksen tekemiseen ovat osallistuneet ympäristöneuvokset Jukka Leinonen (puheenjohtaja) ja Mika Seppälä. Asian on esitellyt ympäristölakimies Ulla Kuusiniemi.

UK/si

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**.

Valitusaika Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jolloin valituksen on viimeistään oltava perillä Etelä-Suomen aluehallintovirastossa. Tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun valitusaikaa laskettaessa. Mikäli valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu seuraavaan arkipäivään.

Valituksen sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituksen toimittaminen Etelä-Suomen aluehallintovirastolle

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava kaksin kappalein Etelä-Suomen aluehallintovirastolle sen ympäristölupavastualueen Helsingin toimipaikkaan. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupavastualueen Helsingin toimipaikan yhteystiedot

käyntiosoite:	Asemapäällikönkatu 14, 00520 Helsinki
postiosoite:	PL 115, 00231 Helsinki
puhelin:	(vaihde) 020 636 1040
telekopio:	(09) 726 0233
sähköposti:	ymparistoluvat.etela@avi.fi
aukioloaika:	klo 8 - 16.15

Oikeudenkäyntimaksu Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 89 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallinto-viranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.